

EUROPA-PARLAMENTET

2009 - 2014

Mødedokument

A7-0012/2012

12.1.2012

BETÆNKNING

om en sammenhængende EU-strategi for kollektive retsmidler
(2011/2089(INI))

Retsudvalget

Ordfører: Klaus-Heiner Lehne

INDHOLD

	Side
FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING	3
BEGRUNDELSE.....	12
UDTALELSE FRA ØKONOMI- OG VALUTAUDVALGET	18
UDTALELSE FRA UDVALGET OM DET INDRE MARKED OG FORBRUGERBESKYTTELSE.....	24
RESULTAT AF DEN ENDELIGE AFSTEMNING I UDVALGET	31

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om en sammenhængende EU-strategi for kollektive retsmidler (2011/2089(INI))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene af 4. februar 2011 "Offentlig høring. På vej mod en sammenhængende EU-strategi for kollektive retsmidler" (SEK(2011)0173),
- der henviser til udkast til vejledning i tabsopgørelse i erstatningssøgsmål efter overtrædelser af artikel 101 eller 102 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, som blev offentliggjort af Kommissionen i juni 2011,
- der henviser til direktiv 2009/22/EF om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser¹,
- der henviser til Kommissionens debatoplæg om opfølgningen på grønbogen om kollektivt søgsmål for forbrugere, der blev offentliggjort af Kommissionen i 2009,
- der henviser til sin beslutning af 26. marts 2009 om hvidbog om erstatningssøgsmål ved overtrædelse af EF's kartel- og monopolregler²,
- der henviser til Kommissionens grøn bog af 27. november 2008 om kollektivt søgsmål for forbrugere (COM(2008)0794),
- der henviser til sin beslutning af 20. januar 2011 om beretningen om konkurrencepolitikken 2009³,
- der henviser til Kommissionens hvidbog af 2. april 2008 om erstatningssøgsmål ved overtrædelse af EF's kartel- og monopolregler (COM(2008)0165),
- der henviser til Mario Montis rapport af 9. maj 2010 om en ny strategi for det indre marked,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 13. marts 2007 "EU's strategi for forbrugerpolitikken 2007-2013: Stærke forbrugere, højere forbrugervelfærd og effektiv forbrugerbeskyttelse" (COM(2007)0099),
- der henviser til sin beslutning af 25. oktober 2011 om alternativ tvistbilæggelse i civil-, handels- og familieretlige sager⁴,
- der henviser til sin beslutning af 13. september 2011 om gennemførelsen af direktivet om

¹ EUT L 110 af 1.5.2009, s. 30.

² EUT C 117 E af 6.5.2010, s. 161.

³ Vedtagne tekster, P7_TA(2011)0023.

⁴ Vedtagne tekster, P7_TA(2011)0449.

mægling i medlemsstaterne, dets indvirkning på mæglingen og domstolenes anvendelse af det¹,

- der henviser til forretningsordenens artikel 48,
- der henviser til betænkning fra Retsudvalget og udtalelser fra Økonomi- og Valutaudvalget, Udvalget om Industri, Forskning og Energi og Udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse (A7-0000/2012),
- A. der henviser til, at borgerne og virksomhederne på det europæiske retsområde ikke kun skal have rettigheder, men også skal kunne håndhæve disse rettigheder på en effektiv måde;
- B. der henviser til, at den EU-lovgivning, der er vedtaget i de seneste år, skal give parterne i grænseoverskridende sager mulighed for enten at håndhæve deres rettigheder på en effektiv måde² eller forsøge at opnå et udenretsligt forlig ved hjælp af mægling³;
- C. der henviser til, at selv om fordelene ved alternativ tvistbilæggelse er indiskutable, skal alle EU-borgere have fair adgang til retlig prøvelse;
- D. der henviser til, at 79 % af de europæiske forbrugere ifølge Flash Eurobarometerundersøgelsen fra marts 2011 om forbrugernes holdning til salg på tværs af grænserne og forbrugerbeskyttelse erklærer, at de ville være meget villige til at forsvare deres rettigheder ved en domstol, hvis de kunne tilslutte sig andre forbrugere, som klager over samme sag;
- E. der henviser til, at forbrugere, der er berørt af en lovovertrædelse, og som ønsker at føre en sag med henblik på at opnå erstatning på et individuelt grundlag, ofte møder væsentlige forhindringer med hensyn til tilgængelighed, effektivitet og økonomisk overkommelighed på grund af til tider høje sagsomkostninger, eventuelle psykologiske omkostninger, komplekse og langstrakte procedurer samt mangel på information om de tilgængelige klagemuligheder;
- F. der henviser til, at når en gruppe borgere er offer for samme lovovertrædelse, vil individuelle retssager måske ikke være et effektivt middel til at stoppe ulovlig praksis eller opnå erstatning, navnlig hvis det individuelle tab er lille i sammenligning med sagsomkostningerne;
- G. der henviser til, at de redskaber, der samlet set er udformet på EU-plan med henblik på klagemuligheder for forbrugerne og håndhævelse, i nogle medlemsstater ikke anses for tilfredsstillende, og at disse mekanismer nogle gange ikke er tilstrækkelig kendte, hvilket resulterer i, at de kun anvendes i begrænset omfang;

¹ Vedtagne tekster, P7_TA(2011)0361.

² Direktiv 2008/52/EF om visse aspekter af mægling på det civil- og handelsretlige område (EUT L 136, 24.5.2008, s.3).

³ Forordning (EF) nr. 861/2007 om indførelse af en europæisk småkravsprocedure (EUT L 199 af 31.7.2007, s. 1), forordning (EF) nr. 1896/2006 om indførelse af en europæisk betalingspåkravsprocedure (EUT L 399 af 30.12.2006, s. 1) og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 805/2004 om indførelse af en europæisk betalingspåbudsprocedure for ubestridte krav (EUT L 143 af 30.4.2004, s. 15).

- H. der henviser til, at integrationen af de europæiske markeder og den dermed forbundne stigning i grænseoverskridende aktiviteter understreger behovet for en sammenhængende EU-strategi for at tage hånd om de sager, hvor forbrugere står tilbage med tomme hænder, eftersom de procedurer for kollektive søgsmål med henblik på erstatning, der er blevet indført i en række medlemsstater, ikke omfatter grænseoverskridende løsninger;
- I. der henviser til, at de nationale og EU's myndigheder spiller en central rolle i forbindelse med håndhævelsen af EU-lovgivningen, og at privat håndhævelse kun bør supplere, men ikke træde i stedet for offentlig håndhævelse;
- J. der henviser til, at offentlig håndhævelse med henblik på at stoppe lovovertrædelser og idømme bøder ikke i sig selv gør det muligt for forbrugere at opnå erstatning for tab, de har lidt;
- K. der henviser til, at bundtning af klager i en fælles kollektiv klageprocedure eller tilladelse til, at en sådan klage kan fremføres af en repræsentativ enhed eller instans, der optræder i offentlighedens interesse, kan forenkle processen og nedbringe omkostningerne for de berørte parter;
- L. der henviser til, at en ordning baseret på kollektive søgsmål kan være et nyttigt supplement, men ikke nogen erstatning for individuel retsbeskyttelse;
- M. der henviser til, at Kommissionen skal overholde nærheds- og proportionalitetsprincippet i forbindelse med ethvert forslag, der ikke henhører under EU's enekompetence;
1. glæder sig over den ovennævnte horisontale høring og understreger, at såvel borgere som virksomheder, der bliver offer for ulovlige metoder, skal kunne kræve erstatning for deres individuelle tab, især når der er tale om spredte tab, hvor omkostningsrisikoen måske ikke står i forhold til det lidte tab;
 2. noterer sig den amerikanske højesterets indsats for at undgå unødvendige retssager og misbrug af den amerikanske gruppesøgsmålsordning ¹ og understreger, at EU skal afstå fra at indføre en gruppesøgsmålsordning i stil med den amerikanske eller enhver anden ordning, som ikke respekterer europæiske retstraditioner;
 3. glæder sig over medlemsstaternes bestræbelser på at styrke rettighederne for ofre for ulovlig adfærd ved at indføre lovgivning, der skal gøre det lettere at opnå erstatning og samtidig forhindre, at der opstår en kultur med misbrug af retssager, men anerkender samtidig, at de nationale kollektive klageordninger varierer meget, navnlig hvad angår anvendelsesområde og proceduremæssige forhold, hvilket kan undergrave borgernes udøvelse af deres rettigheder;
 4. glæder sig over Kommissionens arbejde for en sammenhængende europæisk tilgang til kollektive retsmidler og anmoder Kommissionen om i sin konsekvensanalyse at påvise, at der, under hensyn til nærhedsprincippet, er behov for tiltag på EU-plan for at forbedre EU's nuværende lovgivningsramme for at sikre, at ofre for overtrædelser af EU-retten kan få erstatning for de tab, de lider, og dermed bidrage til, at forbrugernes tillid øges og til, at

¹ Wal-Mart Stores Inc. v. Dukes et al. 564 U. S. xxx (2011).

det indre marked kan fungere bedre;

5. fremhæver de mulige fordele ved kollektive søgsmål med hensyn til lavere omkostninger og større retssikkerhed for såvel sagsøgere som sagsøgte og retssystemet, idet man derved undgår parallelle søgsmål for lignende fordringer;
6. mener, at offentlig håndhævelse med hensyn til konkurrencen er af afgørende betydning for gennemførelsen af traktaternes bestemmelser, den fulde opfyldelse af EU's målsætninger og sikringen af Kommissionens og de nationale konkurrencemyndigheders håndhævelse EU's konkurrenceret;
7. minder om, at det for øjeblikket kun er medlemsstaterne, der vedtager nationale lovbestemmelser om størrelsen af den kompensation, der kan ydes; bemærker endvidere, at håndhævelsen af den nationale lovgivning ikke må forhindre en ensartet anvendelse af EU-retten;
8. opfordrer Kommissionen til en grundig gennemgang af det relevante retsgrundlag for foranstaltninger inden for kollektive retsmidler;
9. bemærker, at de foreliggende oplysninger, navnlig en undersøgelse udført i 2008 for Generaldirektoratet for Sundhed og Forbrugerbeskyttelse om evaluering af effektiviteten og virkningerne af kollektive klagemekanismer i EU (Evaluation of the effectiveness and efficiency of collective redress mechanisms in the EU), indikerer, at ingen af de eksisterende kollektive klagemekanismer i EU har fået uforholdsmæssige økonomiske konsekvenser;

Gældende EU-lovgivning og forbud

10. bemærker, at der allerede findes håndhævelsesmekanismer for individuelle sager på EU-plan, f.eks. direktiv 2008/52/EF om visse aspekter af mægling på det civil- og handelsretlige område og forordning nr. 805/2004 om indførelse af et europæisk tvangsfuldbyrdsdokument for ubestridte krav, og er af den opfattelse, at navnlig forordning nr. 861/2007 om indførelse af en europæisk småkravsprocedure giver adgang til domstolene ved at forenkle grænseoverskridende retssager og nedbringe omkostningerne til disse, hvor der er tale om krav på under 2 000 EUR, men bemærker, at denne lovgivning ikke er udformet med det formål at give effektiv adgang til domstolene i sager, hvor et stort antal ofre lider samme skade;
11. er af den opfattelse, at forbud ligeledes spiller en vigtig rolle i forbindelse med beskyttelsen af borgernes og virksomhedernes rettigheder i henhold til EU-lovgivningen, og mener, at de mekanismer, der er indført i henhold til forordning (EF) nr. 2006/2004 om forbrugerbeskyttelsessamarbejde¹ samt direktiv 2009/22/EF om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser, kan forbedres betydeligt med henblik på at fremme samarbejde og forbud i grænseoverskridende sager;
12. er af den opfattelse, at det især inden for miljøsektoren er nødvendigt at øge mulighederne for at anvende retsmidler i form af forbud; opfordrer Kommissionen til at undersøge,

¹ EUT L 364 af 9.12.2004, s.1.

hvordan sådanne forbud kan udvides til at omfatte denne sektor;

13. mener, at der i forbindelse med forbud bør fokuseres på beskyttelse af både individuelle og almene interesser, og maner til forsigtighed i forbindelse med udvidelse af adgangen til domstolene for organisationer, eftersom sådanne ikke bør have lettere adgang til domstolene end enkeltpersoner;
14. opfordrer derfor Kommissionen til at styrke og øge effektiviteten af de eksisterende instrumenter såsom direktiv 98/27/EF om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser og forordning (EF) nr. 2006/2004 om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse i EU; understreger ikke desto mindre, at hverken direktiv 98/27/EF eller forordning (EF) nr. 2006/2004 giver forbrugere mulighed for at opnå erstatning for de tab, som de lider;

En retligt bindende horisontal ramme og garantier

15. er af den opfattelse, at adgangen til domstolene gennem kollektive retsmidler falder ind under retsplejereglerne, og er bekymret for, at ukoordinerede EU-initiativer inden for kollektive retsmidler vil føre til en fragmentering af de nationale retspleje- og erstatningsregler, hvilket vil svække og ikke styrke adgangen til domstolene i EU; anmoder, for det tilfælde at det efter grundige overvejelser bliver besluttet, at et EU-system for kollektive retsmidler er nødvendigt og ønskeligt, om, at et eventuelt forslag vedrørende kollektive retsmidler får form af en horisontal ramme med et fælles sæt principper, der gennem kollektive retsmidler giver en ensartet adgang til domstolene i EU og især, men ikke udelukkende omhandler krænkelse af forbrugernes rettigheder;
16. understreger behovet for at tage behørigt hensyn til de enkelte medlemsstaters retstraditioner og lovgivning og øge koordineringen af god praksis mellem medlemsstaterne, og mener, at arbejdet med en EU-ordning, der skaber reelle lettelse for både forbrugere og de små og mellemstore virksomheder, ikke bør give anledning til forsinkelser i vedtagelsen af den horisontale ramme;
17. understreger, at enhver retligt bindende horisontal ramme skal omfatte de centrale aspekter af det, der forstås ved at opnå erstatning kollektivt; understreger endvidere, at navnlig processuelle og internationalprivatretnlige spørgsmål skal gælde for kollektive søgsmål i almindelighed, uanset hvilken sektor der er tale om, mens der f.eks. i særskilte artikler eller kapitler i selve det horisontale instrument eller i et særskilt retligt instrument parallelt med eller efter vedtagelsen af det horisontale instrument kan fastsættes et begrænset antal regler, der har relevans for forbrugerbeskyttelsen eller konkurrenceretten, og som omhandler spørgsmål som f.eks. den potentielle bindende virkning af beslutninger truffet af nationale konkurrencemyndigheder;
18. mener, at det individuelle tab spiller en central rolle i forbindelse med beslutninger om at anlægge sag, da størrelsen heraf uvægerligt ses i forhold til en retssags potentielle omkostninger; minder derfor Kommissionen om behovet for, at en horisontal ramme for kollektive retsmidler bliver effektiv og rentabel for alle parter, og er af den opfattelse, at man i forbindelse med de nationale procedurebestemmelser i medlemsstaterne kan anvende forordning (EF) nr. 861/2007 om en europæisk småkravsprocedure som

referenceramme for kollektive retsmidler i sager, hvor erstatningskravet ikke overstiger loftet i denne forordning;

19. mener, at kollektive søgsmål i henhold til en horisontal ramme kan være til gavn i de fleste tilfælde, hvor sagsøgte og de repræsenterede ofre ikke har hjemsted i den samme medlemsstat (en grænseoverskridende dimension), og når de rettigheder, der hævdes at være blevet tilsidesat, følger af EU-lovgivningen (overtrædelse af EU-retten); opfordrer til yderligere undersøgelser af, hvordan retsmidlerne kan forbedres ved krænkelse af national lovgivning, som kan få omfattende grænseoverskridende konsekvenser;
20. gentager, at der skal indføres garantier inden for det horisontale instrument for at undgå urimelige krav og misbrug af kollektive retsmidler, så man sikrer fair retssager, og understreger, at sådanne garantier bl.a. skal omfatte følgende punkter:

Søgsmålskompetence

- For at et repræsentativt søgsmål kan erklæres antageligt, skal der eksistere en klart identificeret gruppe, og gruppens medlemmer skal være identificeret, inden sagen anlægges;
- den europæiske tilgang til kollektive retsmidler skal tage udgangspunkt i ”opt-in”-princippet, idet ofrene for at undgå potentielt misbrug identificeres klart og kun deltager i proceduren, hvis de udtrykkeligt har tilkendegivet, at de ønsker det; understreger nødvendigheden af at respektere de eksisterende nationale ordninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet; opfordrer Kommissionen til at overveje et system, der vil give relevante oplysninger til alle berørte potentielle ofre, øge repræsentativiteten af kollektive søgsmål, gøre det muligt for det største antal ofre at søge erstatning og sikre enkel, prisoverkommelig og effektiv adgang til domstolene for EU-borgere, idet man således undgår overdreven brug af retsprocedurer og deraf følgende unødvendige individuelle og kollektive skridt i forbindelse med den samme overtrædelse; opfordrer medlemsstaterne til at indføre effektive mekanismer, der sikrer, at så mange ofre som muligt bliver informeret og bevidstgjort om deres rettigheder og pligter, navnlig når de er bosat i forskellige medlemsstater, idet man samtidig undgår at skade den berørte parts rygte, således at princippet om forhåndsformodning om uskyld overholdes;
- et system med gruppesøgsmål, hvor ofrene ikke identificeres, inden afgørelsen er truffet, skal forkastes, da det strider mod mange medlemsstaters lovgivning og krænker rettighederne for ofre, der kan komme til at deltage i retssagen uden at vide det og alligevel være bundet af rettens afgørelse;
- medlemsstaterne bør sikre, at en dommer eller et lignende organ til stadighed har skønsbeføjelser i form af en indledende kontrol af ethvert potentielt kollektivt søgsmål for at fastslå, om kriterierne for sagens antagelse til påkendelse er opfyldt, og søgsmålet er egnet til domstolsprøvelse;
- medlemsstaterne bør udpege de organisationer, der er beføjet til at anlægge repræsentative søgsmål, og det ville være nyttigt med EU-kriterier, der klart definerer de enheder, der har sådanne beføjelser; disse kriterier kan baseres på artikel 3 i

direktiv 2009/22/EF om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser, men skal præciseres yderligere både for at sikre, at man undgår misbrug af retssager, og at der gives adgang til domstolsprøvelse; kriterierne bør bl.a. omfatte de beføjede organisationers finansielle og menneskelige ressourcer;

- det skal under alle omstændigheder stå ofre frit for som alternativ at forsøge at opnå individuel erstatning ved en kompetent ret;

Fuld kompensation for faktisk lidte tab

- Den horisontale ramme bør kun omfatte erstatning for faktisk lidte tab, og der skal gælde et forbud mod erstatning med karakter af straf; i overensstemmelse med almindelige erstatningsretlige principper skal den erstatning, der tilkendes, fordeles mellem de enkelte skadelidte i forhold til deres individuelle tab; advokatsalærer, der er afhængige af sagens udfald, er stort set et ukendt begreb i EU og bør ikke indgå i den obligatoriske horisontale ramme;

Adgang til bevismateriale

- Kollektive sagsøgere må ikke være stillet bedre end individuelle sagsøgere med hensyn til at få adgang til bevismateriale fra sagsøgte, og hver enkelt sagsøger skal føre bevis for sit krav; der er i EU for det meste ingen pligt til at stille dokumenter til rådighed for sagsøgerne ("discovery"), og en sådan forpligtelse må ikke indgå i den horisontale ramme;

Princippet om, at taber betaler

- En retssag vil altid være forbundet med en økonomisk risiko, og medlemsstaterne må fastlægge deres egne omkostningsfordelingsregler, hvorefter den tabende part skal bære modpartens omkostninger for at undgå alt for mange uberettigede krav i forbindelse med en EU-omfattende kollektiv klagemekanisme;

Ingen finansiering fra tredjeparter

- Kommissionen må ikke fastlægge betingelser eller retningslinjer for finansiering af erstatningssøgsmål, da det i de fleste medlemsstaters retssystemer er en ukendt fremgangsmåde at anvende finansiering fra tredjemand, f.eks. ved at tilbyde en andel af den tilkendte erstatning; dette udelukker ikke, at medlemsstaterne fastlægger betingelser eller retningslinjer for finansiering af erstatningssøgsmål;

21. foreslår, såfremt Kommissionen forelægger et forslag til en horisontal ramme for kollektive retsmidler, at der bør vedtages et princip om opfølgende handling, hvorved privat håndhævelse i henhold til kollektive retsmidler kun kan gennemføres, hvis Kommissionen eller en national konkurrencemyndighed har truffet forudgående afgørelse om overtrædelse; konstaterer, at et princip om efterfølgende handling ikke udelukker muligheden for i en retsakt både at have enkeltstående og efterfølgende søgsmål;
22. opfordrer Kommissionen til at undersøge, hvordan forbrugernes kendskab til kollektive klageordninger kan øges, og hvordan samarbejdet mellem de enheder, der er kvalificerede

til at anlægge kollektive søgsmål, kan fremmes; understreger, at forbrugerorganisationer og Det Europæiske Netværk af Forbrugercentre (ECC-Net) kan spille en afgørende rolle i arbejdet med at viderebringe oplysningerne til så mange ofre for overtrædelser af EU-retten som muligt;

23. understreger, at mange af de overtrædelser af EU-retten, Kommissionen har identificeret i forbindelse med EU's forbrugerbeskyttelsesforanstaltninger, kræver øgede muligheder for forbud¹, men erkender samtidig, at et forbud ikke er tilstrækkeligt, når en part har lidt skade og har ret til erstatning; anmoder Kommissionen om at få fastlagt, i relation til hvilken EU-lovgivning det er vanskeligt at opnå erstatning;
24. mener, at det bør gøres for at identificere de områder, hvor den horisontale ramme kan give mulighed for kollektiv erstatning for overtrædelser af den pågældende lovgivning og for overtrædelser af EU's konkurrenceregler; opfordrer til, at den relevante EU-lovgivning opregnes i et bilag til det horisontale instrument;

Alternativ tvistbilæggelse

25. understreger, at alternative tvistbilæggelsesmekanismer ofte afhænger af forhandlerens vilje til at samarbejde, og mener, at eksistensen af en effektiv ordning for klager ved domstolene ville fungere som et kraftigt incitament for parterne til at nå til enighed uden om domstolene, og at dette kunne resultere i, at et væsentligt antal tvister undgås; opfordrer til, at der indføres ordninger med alternativ tvistbilæggelse på EU-plan, således at tvister kan løses hurtigt og billigt som et mere attraktivt alternativ til retssager, og foreslår, at dommere, der udfører den forudgående antagelighedskontrol i forbindelse med kollektive søgsmål, ligeledes bør gives beføjelse til at pålægge de involverede parter først at forsøge at indgå et kollektivt forlig, inden der skrives til kollektive søgsmål; mener, at de kriterier, Domstolen har opstillet², bør være udgangspunktet for indførelsen af en sådan beføjelse; understreger imidlertid, at disse instrumenter (som navnet antyder) skal forblive et alternativ til retsmidler, ikke en forhåndsbetingelse derfor;

Domstolskompetence og lovvalgsregler

26. understreger, at en horisontal ramme selv bør indeholde regler med henblik på at forhindre kapløb til domstolene ("forum shopping"), men at mulighederne for domstolsprøvelse ikke må forringes, og at Bruxelles I-forordningen bør anvendes som udgangspunkt for beslutningen om, hvilke domstole der bør være kompetente;
27. opfordrer til, at det undersøges nærmere, hvordan lovvalgsreglerne kan ændres; mener, at en løsning kunne være at anvende lovgivningen i det land, hvor flertallet af de skadelidte har hjemsted, idet det fortsat bør stå de enkelte skadelidte frit for ikke at deltage i det kollektive opt-in-søgsmål, men i stedet forsøge at opnå erstatning individuelt i overensstemmelse med de generelle internationalprivatretnlige regler i Bruxelles I-, Rom I- og Rom II-forordningen;

¹ Jf. undersøgelse af forbrugernes problemer med at opnå erstatning ved overtrædelser af forbrugerbeskyttelseslovgivningen og de økonomiske konsekvenser heraf, 26. august 2008, 1. del: hovedrapport, s. 21 ff.

² Dom af 18. marts 2010 i forenede sager C-317/08, C-318/08, C-319/08 og C-320/08, Alassini, (foreligger endnu ikke i Sml.).

28. understreger, at Kommissionen ifølge Domstolens dom i sag C-360/09, Pfeiderer, skal sikre, at kollektive retsmidler ikke skader effektiviteten af reglerne for bødefritagelse og -nedsættelse og af bilæggelsesproceduren;

Almindelig lovgivningsprocedure

29. insisterer på, at Europa-Parlamentet inden for rammerne af den almindelige lovgivningsprocedure skal involveres i ethvert lovgivningsinitiativ vedrørende kollektive retsmidler, og at ethvert forslag skal være baseret på en detaljeret konsekvensanalyse;

30. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, medlemsstaternes regeringer og parlamenter og arbejdsmarkedets parter på EU-plan.

BEGRUNDELSE

Ordføreren er tilfreds med, at Kommissionen iværksætter en horisontal høring og er åben over for en EU-tilgang til kollektive retsmidler og vil indføre stærke garantier mod misbrug af retssager. Den nylige afgørelse fra den amerikanske højesteret i en principiel sag om gruppesøgsmål¹ viser endnu en gang, at det amerikanske retssystem selv bekæmper gruppesøgsmål, der er udtryk for misbrug og uhæderlig udnyttelse af nogle overdrevne muligheder, som det amerikanske retssystem giver, og som bestemt ikke var tilsigtede, da sådanne søgsmål blev indført for flere årtier siden. EU må stå fast over for alle intentioner om at ændre EU's retstraditioner ved at indføre fremmede procedureelementer, der åbner mulighed for misbrug af kollektive søgsmål.

Ordføreren forstår, at EU's retstradition bygger på at løse tvister mellem enkeltpersoner og ikke gennem kollektive enheder. Det kan dog i visse tilfælde på den ene side være i ofrene for ulovlig adfærds interesse at samle deres krav, som de ellers ikke ville forfølge individuelt, og det kan på den anden side være i virksomhedernes interesse at indgå et enkelt forlig eller føre en samlet retssag, der kan skabe retssikkerhed. Mange medlemsstater har i dette øjemed i de seneste år indført nogle kollektive instrumenter, der giver mulighed for kollektive søgsmål i et vist omfang. Instrumenterne er meget forskellige, idet der f.eks. kan være tale om repræsentative søgsmål, gruppesøgsmål og prøvesager. Det har været umuligt at finde frem til udtømmende oplysninger om de relevante nationale lovgivninger og navnlig om, hvordan de anvendes og fungerer, da flere medlemsstater først for nylig har indført sådanne mekanismer, og der ikke altid er adgang til pålidelige oplysninger. Ordføreren er derfor ikke overrasket over, at Kommissionen hidtil ikke har kunnet påvise, at der er behov for EU-tiltag. Det skal stadig undersøges nærmere, hvilken artikel i TEUF der kan anvendes som retsgrundlag for et horisontalt instrument. Det skal bestemt tages alvorligt, at der er nationale regeringer, der afviser EU-tiltag².

Ordføreren mener dog, at borgerne og virksomhederne på det europæiske retsområde skal kunne håndhæve deres rettigheder i henhold til EU-lovgivningen på en effektiv måde. Hvis der er tale om mange eller spredte tab, vil ofrene for ulovlig adfærd eventuelt afstå fra at kræve erstatning, da omkostningerne i forbindelse med et individuelt søgsmål måske ikke står i rimeligt forhold til det lidte tab. Det skal dog fortsat i første række være EU-myndighederne og de nationale myndigheder, der skal håndhæve EU-lovgivningen, da disse myndigheder råder over nogle offentligretlige undersøgelsesinstrumenter, som man ikke kan give private parter adgang til, og privat håndhævelse vil derfor fortsat kun være et supplement.

Gældende EU-lovgivning og forbud

EU har i de seneste år aktivt forsøgt at forbedre adgangen til domstolene. F.eks. giver forordning nr. 861/2007 om indførelse af en europæisk småkravsprocedure en effektiv adgang til domstolene ved at forenkle grænseoverskridende retssager angående krav på under 2 000

¹ Wal-Mart Stores Inc. v. Dukes et al. 564 U. S. xxx (2011).

² Se f.eks. de negative høringssvar fra den franske og den tyske regering på hhv.

http://ec.europa.eu/competition/consultations/2011_collective_redress/french_authorities_fr.pdf og

http://ec.europa.eu/competition/consultations/2011_collective_redress/germany_ministry_of_justice_de.pdf.

EUR. Det er nødvendigt at evaluere reglerne nærmere for at få fastlagt, om EU-lovgivers intentioner er blevet opfyldt.

Ordføreren anerkender vigtigheden af forbud. I mange tilfælde såsom vildledende reklame, uigennemskuelige kontrakter osv. opstår der måske ingen tab, og der bør først og fremmest sættes ind på at standse yderligere ulovlig adfærd. Kommissionen har selv anført, hvordan forordning (EF) nr. 2006/2004 om forbrugerbeskyttelsessamarbejde¹ og direktiv 2009/22/EF om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser (forbudsdirektivet)² kan forbedres med henblik på at fremme samarbejde og forbud³.

Ordføreren er imidlertid betænkelig ved en vid fortolkning af de nationale procesregler, som ifølge Domstolens praksis "ikke må være mindre gunstige end dem, der vedrører tilsvarende søgsmål af intern karakter (ækvivalensprincippet), eller gøre det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt i praksis at udøve de rettigheder, der tillægges i henhold til EU-retten (effektivitetsprincippet)"⁴. Efter ordførerens opfattelse bør der under hensyntagen til disse principper ikke gives organisationer en privilegeret adgang til domstolene, og EU-lovgivningen bør fokusere på beskyttelse og håndhævelse af individuelle interesser og ikke af almene interesser.

Horisontalt instrument og garantier

I betragtning af hvor forskellige de nationale retsplejeregler er, mener ordføreren, at ethvert EU-initiativ inden for kollektive retsmidler vil føre til en fragmentering af medlemsstaternes erstatnings- og retsplejeregler. En EU-tilgang kan ikke være begrænset til at samordne Kommissionens forskellige initiativer, da samordning ikke forhindrer forskellige resultater i lovgivningsprocedurerne.

Ethvert initiativ inden for kollektive retsmidler vil rejse de samme processuelle og internationalprivatretlige spørgsmål. Der er f.eks. behov for de samme stærke garantier i relation til aspekter som et repræsentativt organs status og kriterierne for tilladelse, adgang til bevismateriale eller anvendelsen af princippet om, at taberen betaler, uanset hvilken sektor der er tale om. Disse spørgsmål er ikke blot blevet rejst under den aktuelle horisontale høring, men også i de forudgående hvid- og grønbøger.

Ordføreren formoder, at Kommissionen allerede forestiller sig en horisontal tilgang. De forskellige sektorer, der henvises til i Kommissionens grønbog om kollektive søgsmål for forbrugere, tyder på, at instrumentet skal gælde for forskellige sektorer, dvs. finansielle serviceydelser, telekommunikation osv.⁵ Tilknytningsmomentet er således ikke længere sektoren, men alene sagsøgeren, dvs. forbrugeren. Dette viser klart, at et horisontalt instrument er den bedste vej frem, så der ikke indføres forskellige sektorspecifikke regler, der fører til fragmenterede nationale retsplejeregler.

1 Jf. ovenfor.

2 Jf. ovenfor.

3 Se den toårige rapport fra 2009, COM(2009)0336, og beretning fra Kommissionen om anvendelsen af direktiv 98/27/EF, COM(2008)0756.

4 Se f.eks. dom af 1. maj 2011, sag C-115/09, Trianel Kohlekraftwerk Lünen, endnu ikke trykt i Samling af Afgørelser.

5 Grønbog af 27. november 2008 om kollektive søgsmål for forbrugere (COM(2008)0794), s. 4.

En fragmentering af de nationale lovgivninger vil ikke alene skabe forstyrrelser i retssystemerne, men også øget retsuisikkerhed, hvilket vil være i strid med målsætningen om at forbedre adgangen til domstolene. Retsplejereglerne fastlægger, hvilke bestemmelser der gælder for rettens egne procedurer, og skal fremme adgangen til domstolene. De pågældende bestemmelser sonderer i almindelighed ikke mellem forskellige industrisektorer og forskellige restområder. En EU-tilgang til kollektive retsmidler må derfor ikke indføre en sådan sondring, men skal tillade en horisontal tilgang. I det omfang der er behov for begrænsede sektorspecifikke regler, kan disse fastlægges i selve det horisontale instrument, f.eks. i et særskilt kapitel.

Efter ordførerens opfattelse bør der være mulighed for kollektive retsmidler, når en individuel skadelidt afstår fra at kræve erstatning, fordi han ikke mener, at tabet står i rimeligt forhold til omkostningerne ved en retssag. Forskellige undersøgelser viser, at den økonomiske grænse ligger mellem 101 og 2 500 EUR¹. Ved at begrænse kollektive retsmidler til individuelle tab på op til 2000 EUR vil man bringe det horisontale instrument på linje med forordning (EF) nr. 861/2007 om en europæisk småkravsprocedure og sikre, at EU-lovgivningen hænger sammen. Ordføreren ser gerne, at det bliver diskuteret, om en lavere grænse ville være mere passende.

Ordføreren mener, at der bør være adgang til et horisontalt instrument i grænseoverskridende sager om overtrædelser af EU-retten. Betingelsen om et grænseoverskridende element vil være opfyldt, når skadelidte og sagsøgte ikke har hjemsted i samme medlemsstat. Det horisontale instrument vil eventuelt også kunne finde anvendelse, når de skadelidte ikke har hjemsted i samme medlemsstat.

Ethvert horisontalt instrument skal være baseret på princippet om, at enhver, der har lidt et tab, skal have ret til erstatning, men at de skadelidte, der anlægger kollektive søgsmål, ikke må være stillet bedre end individuelle sagsøgere. Dette princip indebærer, at der skal indarbejdes en række garantier i det horisontale instrument.

Efter ordførerens opfattelse skal det være godkendte organer, der bemyndiges til at føre repræsentative søgsmål. Der skal opstilles EU-kriterier, hvorefter medlemsstaterne kan bemyndige godkendte organer til at anlægge sag. Artikel 3 i direktiv 2009/22/EF om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser kan danne udgangspunkt for udviklingen af disse kriterier, som skal være den første barriere for at undgå misbrug af et horisontalt instrument. Kriterierne kan give mulighed for at godkende forbrugerorganisationer, ombudsmænd osv. Da kollektive søgsmål er juridisk komplekse, er det dog nødvendigt at lade sig repræsentere af en advokat. Der er derfor ikke behov for gruppesøgsmål, hvorunder de skadelidte kan samle deres krav til et enkelt krav. Ordningen med godkendte organer vil give medlemsstaterne mulighed for at føre en vis kontrol med det repræsentative organ og således med, at det horisontale instrument ikke misbruges, hvorimod der ikke vil være mulighed for en sådan kontrol i forbindelse med et gruppesøgsmål.

Efter ordførerens opfattelse bør kun klart identificerede grupper kunne deltage i et repræsentativt søgsmål, og gruppens medlemmer skal være identificeret, inden sagen anlægges. Flere medlemsstaters forfatninger forbyder opt-out-søgsmål, hvor der fremsættes et krav på vegne af ukendte skadelidte, da det ikke vil stå de skadelidte frit for at unklade at

¹ Se Special Eurobarometer 342, april 2011, s. 45; se også arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, Consumer Empowerment in the EU, SEK(2011)0469, Bruxelles, 07.04.2011, s. 5: 1 000 EUR.

anlægge sag. Et opt-out-søgsmål vil også være problematisk i lyset af den europæiske menneskerettighedskonventions artikel 6.

Kun faktisk lidte tab kan erstattes, og der kan kun ydes erstatning til ofre for en overtrædelse af EU-retten. Dette indebærer også, at det repræsentative organ ikke må beholde en del af erstatningen, da dette ikke alene ville stride mod erstatningsprincippet, men også i høj grad ville øge det økonomiske incitament til at anlægge sag om uberettigede krav.

Ordføreren kræver et forbud mod erstatning med karakter af straf, navnlig for at undgå forum shopping. Domstolen anerkendte ganske vist i Manfredi-dommen, at nationale bestemmelser om erstatning med karakter af straf kan være tilladt, men dommen gælder kun "når der ikke findes fællesskabsretlige bestemmelser på området"¹. EU-lovgiver kan således forbyde betaling af erstatning med karakter af straf.

Ordføreren ønsker at fastholde princippet om, at den part, der påstår, at der er sket en overtrædelse, skal bevise det. Det kan således ikke pålægges en sagsøgt at fremskaffe beviser til sagsøgeren. Det er af helt afgørende betydning, at kollektive sagsøgere ikke bør stilles bedre end individuelle sagsøgere i bevismæssig henseende. Medlemsstaterne bør ikke indføre fremmedartede oplysningskrav på EU-plan, men fortsat regulere adgangen til beviser i overensstemmelse med deres retsplejeregler. Oplysningskrav øger omkostningerne i forbindelse med retssager unødigt og fremmer uberettigede søgsmål og må derfor forkastes på EU-plan.

Ordføreren ønsker at fastholde de nationale regler om fordeling af omkostninger, da princippet om, at taberen betaler, som er fast etableret i medlemsstaterne, beskytter mod uberettigede krav. Kommissionen bør heller ikke benytte softlawinstrumenter til at opfordre medlemsstaterne til at ændre deres omkostningsfordelingsregler.

Ordføreren er modstander af finansiering af kollektive søgsmål. Sådanne finansieringsmekanismer er ikke alene et ukendt begreb i de fleste medlemsstater, men de gør også et krav til en handelsvare. EU bør ikke tillade, at det bliver markedsmekanismerne, der afgør, om et krav kan indbringes for domstolene. Man bør i den forbindelse huske på, at mange forbrugerforeninger osv. modtager offentlig støtte, og at det bør overvejes nærmere, om og i hvilket omfang den offentlige støtte skal øges for at styrke repræsentative søgsmål.

Ordføreren har på grund af reglerne for udarbejdelse af betænkninger måttet undlade at behandle mange andre vigtige spørgsmål om beskyttelsesforanstaltninger, f.eks. spørgsmålet om, hvad der skal gælde for dokumenter, som offentlige myndigheder ligger inde med. I betragtning af at private erstatningssøgsmål på f.eks. det konkurrenceretlige område højst sandsynligt vil blive anlagt, efter at overtrædelsen af EU-retten er blevet fastslået af en konkurrencemyndighed, bør spørgsmålet om aktindsigt overvejes nærmere. Der bør efter ordførerens opfattelse gives aktindsigt i dokumenter, der er tilvejebragt i forbindelse med offentlige undersøgelser, men der skal opstilles særlige kriterier for, hvornår der kan nægtes aktindsigt for at beskytte sagsøgtes eller tredjemands legitime interesser eller andre overordnede hensyn. Det skal erindres, at Domstolen i relation til private tab på konkurrenceområdet og samspillet med samarbejdsprogrammet for nylig har fastslået, at det "tilkommer [...] domstolene i medlemsstaterne på grundlag af den nationale lovgivning at

¹ Forenede sager C-295/04 - C-298/04, Manfredi, Sml. 2006 I, s. 6619, præmis 92.

fastlægge betingelserne for, hvorvidt en sådan adgang skal tillades eller afvises, idet de herved skal foretage en afvejning af de hensyn, som beskyttes af EU-retten"¹.

Endvidere kan det overvejes at indføre en regel om, at der kun kan anlægges et repræsentativt søgsmål, efter at overtrædelsen af EU-retten endeligt er blevet fastslået af den kompetente myndighed eller ret på nationalt plan eller EU-plan, hvis afgørelser ikke kan appelleres i henhold til national ret.

Der bør i denne sammenhæng, men ikke inden for rammerne af det horisontale instrument, udvikles særlige kriterier, hvorefter bøder eller andre offentlige sanktioner kan fratrækkes, efter at der er tilkendt erstatning, for ikke at lægge uforholdsmæssige store byrder på sagsøgte. For så vidt angår kartel- og monopolreglerne vil Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82² skulle ændres tilsvarende.

Endelig mener ordføreren, at der ikke bør være mulighed for kollektive retsmidler i forbindelse med en overtrædelse af EU-retten i almindelighed, navnlig EU's forbrugerbeskyttelsesregler, da en så vag bestemmelse vil skabe øget retsusikkerhed, idet det i hvert enkelt tilfælde vil skulle fastslås, om de rettigheder, der er blevet tilsidesat, udspringer af EU-lovgivning eller national lovgivning. Det vil heller ikke være tilstrækkeligt at henvise til bestemte sektorer, som f.eks. finansielle serviceydelse og telekommunikation³, da det ikke vil være klart, hvilke rettigheder i henhold til EU-retten der er tale om. Man vil i stedet øge retssikkerheden ved nøje at identificere den EU-lovgivning, hvor der er problemer med hensyn til håndhævelsen af skadelidtes rettigheder. Når den pågældende lovgivning er blevet identificeret, bør det horisontale instrument gælde for erstatningssøgsmål i tilfælde af overtrædelser af den anførte relevante lovgivning og af EU's kartel- og monopolregler. Som i forbudsdirektivet bør den relevante EU-lovgivning opregnes i et bilag til det horisontale instrument, så det korrekt kan bestemmes, hvilke overtrædelser der kan gøres til genstand for kollektive retsmidler i henhold til det horisontale instrument.

Alternativ tvistbilæggelse

Alternativ tvistbilæggelse giver normalt en hurtig og retfærdig løsning og bør være et mere attraktivt middel til at få bilagt en tvist end en retssag. Det bør derfor gøres obligatorisk at forsøge at indgå et udenretsligt forlig, inden der anlægges et kollektivt søgsmål. Indførelsen af en retlig forpligtelse til en obligatorisk forligsprocedure skal ske under overholdelse af bestemte kriterier, som er opstillet af Domstolen, for at være forenelig med retten til effektiv retsbeskyttelse⁴. Kommissionen forventes at fremsætte et forslag om alternativ tvistbilæggelse i efteråret 2011, og forslaget bør være udgangspunktet for udviklingen af en sådan mekanisme.

Domstolskompetence og lovvalgsregler

Der er efter ordførerens opfattelse spørgsmål om domstolskompetence og lovvalgsregler, der

¹ Dom af 14. juni 2011, sag C-360/09, Pleiderer, endnu ikke trykt i Samling af Afgørelser.

² EFT L 1 af 4.1.2003, s. 1.

³ Kommissionens grønbog om kollektivt søgsmål for forbrugere (COM(2008)0794), s. 4

⁴ Forenede sager C-317/08, C-318/08, C-319/08 og C-320/08, Alassini, præmis 48 ff.

er af afgørende betydning for bestræbelserne på at forhindre forum shopping. Der er derfor brug for klare og strenge regler for at undgå kapløb til domstolene. Regler om domstolskompetence og lovvalgsregler i grænseoverskridende sager er til fordel for den svage part, dvs. forbrugeren. I forbindelse med kollektive retsmidler indbringer de skadelidte dog ikke et enkelt krav, men et kollektivt krav. Der er derfor ikke længere noget absolut behov for at beskytte den svage part, hvilket gør det muligt at indføre særlige regler om domstolskompetence og lovvalgsregler i selve det horisontale instrument i stedet for at ændre de relevante EU-regler.

Hvad angår domstolskompetence bør det i en særlig bestemmelse i det horisontale instrument fastslås, at det er domstolene i det land, hvor sagsøgte har hjemsted, der bør være kompetente. Enhver anden løsning vil efter ordførerens opfattelse være upraktisk. En regel om, at kompetencen skal ligge hos domstolene i det land, hvor størstedelen af tabet er opstået, kan være problematisk, da det i mange tilfælde er vanskeligt eller umuligt at afgøre, hvor størstedelen af tabet er opstået. Endvidere kan det umiddelbart forekomme let at bestemme, at kompetencen skal ligge hos domstolene i det land, hvor størstedelen af de skadelidte har hjemsted, i en opt-in-procedure, da de skadelidte skal identificeres nøje. En sådan regel vil imidlertid åbne mulighed for forum shopping, da man ikke vil kunne undgå situationer, hvor det vil blive forsøgt at få tilstrækkeligt mange skadelidte fra lande, hvor retsplejereglerne betragtes som mere sagsøgervenlige, til at tilslutte sig søgsmålet.

Ordføreren mener også, at der er behov for klare og strenge lovvalgsregler, men forstår, at det vil være vanskeligt at opnå. Det skal derfor undersøges nærmere, om det eventuelt kunne være muligt at indføre en regel om at anvende lovgivningen i det land, hvor flertallet af de skadelidte har hjemsted. Som et alternativ hertil kunne man efter ordførerens opfattelse også tilpasse lovvalgsreglerne til reglerne om domstolskompetence, således at det er lovgivningen i det land, hvor sagsøgte har hjemsted, der skal anvendes. Dette vil have den fordel, at retten træffer afgørelse på grundlag af en enkelt lovgivning, som den kender.

Så længe de nationale lovgivninger på de fleste områder ikke er fuldt harmoniseret, kan en sådan regel ikke udelukke situationer, hvor de regler, der skal anvendes, giver færre rettigheder end de materielle regler i andre medlemsstater, hvor andre af de skadelidte, der har valgt at deltage i søgsmålet, har hjemsted. Det vil dog fortsat stå den skadelidte frit for ikke at deltage i det kollektive opt-in-søgsmål, men i stedet forsøge at opnå erstatning individuelt i sit hjemland.

Hvis der ikke indføres lovvalgsregler, vil retten skulle træffe afgørelse på grundlag af forskellige nationale lovgivninger. En løsning kunne være at danne undergrupper bestående af grupper af skadelidte dannet under hensyn til de forskellige materielle regler, der skal anvendes. Dette kan måske gøre kravet mindre kompleks, men vil ikke desto mindre indebære, at den kompetente ret vil skulle anvende op til 28 forskellige lovgivninger.

Almindelig lovgivningsprocedure

Ordføreren insisterer på, at Parlamentet skal involveres, i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure, i ethvert lovgivningsinitiativ. Tidligere erfaringer viser, at Parlamentet ikke vil acceptere et forslag, hvor denne ret er ikke respekteret.

20.10.2011

UDTALELSE FRA ØKONOMI- OG VALUTAUDVALGET

til Retsudvalget

På vej mod en sammenhængende EU-strategi for kollektive retsmidler
(2011/2089(INI))

Ordfører for udtalelse: Andreas Schwab

FORSLAG

Økonomi- og Valutaudvalget opfordrer Retsudvalget, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager:

1. glæder sig over Kommissionens arbejde for en sammenhængende europæisk tilgang til kollektive retsmidler; henviser til sin beslutning af 26. marts 2009 om hvidbogen om erstatningssøgsmål ved overtrædelse af EF's kartel- og monopolregler og mener, at ethvert initiativ vedrørende kollektive retsmidler skal være i overensstemmelse med indholdet af både denne beslutning og beslutningen fra 2009;
2. mener, at det er af afgørende betydning, at det offentlige håndhæver traktatens konkurrencebestemmelser, hvis EU's målsætning skal virkeliggøres i fuld udstrækning, hvilket også indebærer, at Kommissionen og de nationale konkurrencemyndigheder skal være i stand til at håndhæve EU's konkurrencelovgivning;
3. erkender dog, at der på et stadig mere integreret indre marked med tiltagende internethandel er brug for en EU-dækkende tilgang til kollektive retsmidler;
4. mener, at privat håndhævelse gennem kollektive retsmidler kunne gøre det nemmere for forbrugere og virksomheder at opnå kompensation på EU-niveau og bidrage til at gøre EU's konkurrencelovgivning effektiv;
5. bemærker, at flere former for privat håndhævelse allerede findes i mange medlemsstater, men at de nationale systemer er vidt forskellige, og at mange medlemsstater ikke eksplicit har fastsat særlige regler om kollektiv afhjælpning, herunder retsmidler;

6. understreger, at der er behov for en større grad af overensstemmelse mellem forbrugerrettigheder i hele EU, hvis det indre marked skal kunne virkeliggøres; påpeger, at et velkonstrueret system for kollektive retsmidler kan bidrage til at øge forbrugernes tillid og dermed til, at det indre marked og internethandelen kan fungere gnidningsløst, samt til styrkelse af EU's økonomis konkurrenceevne;
7. bemærker, at der anlægges forholdsvis få erstatningssager ved de nationale domstole;
8. understreger derfor nødvendigheden af at forbedre effektiviteten af både domstolsadgangen og EU's konkurrencelovgivning, da individuelle klager ikke altid er tilstrækkelige og effektive:
9. minder om, at det for øjeblikket kun er medlemsstaterne, der vedtager nationale lovbestemmelser om størrelsen af den compensation, der kan ydes; henviser endvidere til, at håndhævelsen af den nationale lovgivning ikke må forhindre en ensartet anvendelse af EU-retten;
10. tilføjer, at en eventuel EU-ordning med kollektive retsmidler kan tage hensyn til bedste praksis i medlemsstaterne for så vidt angår kollektive retsmidler;
11. understreger endvidere, at et horisontalt EU-instrument for kollektive retsmidler bør indeholde fælles minimumsnormer for opnåelsen af kollektiv compensation i overensstemmelse med nærheds-, specialitets- og proportionalitetsprincippet, herunder eventuelt generelle proceduremæssige og internationale privatretlige spørgsmål;
12. mener, at der i tilstrækkelig grad bør tages hensyn til de særlige forhold på konkurrenceområdet, og at samtlige instrumenter vedrørende kollektive retsmidler i fuld udstrækning skal tage behørigt hensyn til de særlige forhold inden for antitrust-sektoren;
13. minder om, at disse særlige forhold omfatter bødefritagelse og -nedsættelse, hvilket er et vigtigt redskab til at afdække karteller; understreger, at kollektive retsmidler ikke bør skade effektiviteten af reglerne for bødefritagelse og -nedsættelse og af bilægelsesproceduren;
14. påpeger endvidere, at erstatningskrav for overtrædelse af EU's konkurrencelovgivning har særlige karakteristika, der gør dem forskellige fra andre erstatningssager, idet de kan berøre beføjelser, som traktaterne direkte har overdraget til myndighederne, og som sætter dem i stand til at undersøge og straffe overtrædelser, og de på den anden side vedrører adfærd, der forhindrer det indre marked i at fungere efter hensigten og også kan påvirke forbindelserne på forskellige planer mellem virksomheder og forbrugere;
15. understreger, at der eksisterer sammenlignelige erfaringer og omfangsrig litteratur til henholdsvis evaluering og behandling af de mange specifikke og vigtige spørgsmål, der ikke forekommer inden for andre områder;
16. gør opmærksom på, at den hidtidige erfaring fra medlemsstater, hvor sådanne afhjælpningsmekanismer allerede eksisterer, viser, at der ikke forekommer misbrug eller tilfælde af virksomhedslukning;

17. gentager, at der i forbindelse med kollektive retsmidler inden for konkurrencepolitikken skal indføres garantier for at undgå en ordning med kollektive retsmidler med useriøse krav og alt for mange sagsanlæg og for ligestilling af parterne i retssager, og understreger, at disse garantier bl.a. skal omfatte følgende:

- gruppen af klagere skal være klart angivet, inden proceskravet rejses ("opt-in");
- offentlige instanser som ombudsmænd og anklagemyndighed såvel som repræsentative organer kan anlægge sag på vegne af en klart angivet gruppe af klagere;
- kriterierne for fastsættelse af, hvilke organisationer der er kvalificeret til repræsentativt at anlægge sag, skal fastsættes på EU-plan;
- et system med gruppesøgsmål må forkastes, da det vil tilskynde til alt for mange retssager, kan være i modstrid med visse medlemsstaters forfatninger og krænke skadelidtes rettigheder, idet de uden eget vidende kan være part i retssagen, men ikke desto mindre vil være bundet af rettens afgørelse;

a) mulighed for individuelle søgsmål:

- skadelidte skal under alle omstændigheder have ret til at anvende alternativet med et individuelt søgsmål ved en kompetent domstol;
- kollektive klagere må ikke stilles mere favorabelt end individuelle klagere;

b) kompensation for mindre eller spredt skade

- skadelidte, der har lidt mindre eller spredt skade, bør have hensigtsmæssig adgang til domstolsprøvelse gennem kollektive retsmidler og skal kunne opnå en rimelig erstatning;

c) kun kompensation for faktisk lidte tab

- kun faktisk lidte tab kan erstattes; erstatning med karakter af straf og uretfærdig berigelse skal være forbudt;
- hver skadelidt skal kunne føre bevis for sin påstand;
- den erstatning, der tilkendes, fordeles mellem de enkelte skadelidte i forhold til deres individuelle tab;
- advokatsalærer, der er afhængige af sagens udfald, er et stort set ukendt begreb i EU og bør afvises;

d) princippet om, at taber betaler

- søgsmål kan ikke antages, hvis sagsøger er forsvarsløs på grund af manglende finansielle midler; desuden skal sagsomkostningerne og således risikoen ved at tage retslige skridt afholdes af den part, der taber sagen; det påhviler i den forbindelse

medlemsstaterne at fastlægge reglerne for pålægning af omkostninger;

e) ingen finansiering fra tredjeparter

- retssager bør ikke finansieres på forhånd af tredjeparter, eksempelvis ved at ansøgere indvilliger i at overdrage eventuelle efterfølgende rettigheder til erstatning til tredjeparter;

18. opfordrer Kommissionen til at foretage en tilbundsgående og objektiv analyse af, om disse garantier virkelig kan opretholdes i et system med kollektive retsmidler;

19. opfordrer Kommissionen til at fastsætte klare betingelser for, hvornår der kan anlægges sag, og vedtage en bestemmelse om, at medlemsstaterne skal sikre, at ethvert potentielt kollektivt søgsmål underkastes en indledende kontrol af, om kriterierne for sagens antagelse til påkendelse er opfyldt, og søgsmålet er egnet til domstolsprøvelse;

20. indskærper, at alle horisontale rammer skal sikre to grundlæggende præmisser:

- i sager om kollektiv retslig afhjælpning, der er afledt af overtrædelser af EU-retten, anvender medlemsstaterne ikke betingelser, der er mere restriktive end dem, der gælder i sager afledt af brud på medlemsstaternes nationale ret;
- de principper, der er fastlagt inden for de horisontale rammer, udelukker ikke, at der kan vedtages yderligere foranstaltninger til at sikre EU-rettens fulde effektivitet;

21. foreslår, såfremt Kommissionen forelægger et forslag til retsakt om kollektive retsmidler inden for konkurrencepolitikken, at der for at beskytte politikken for bødefritagelse og -nedsættelse og sikre, at Kommissionen og de nationale konkurrencemyndigheder er i stand til effektivt at gribe ind for at sikre gennemførelsen af EU's konkurrencelovgivning, vedtages et princip om opfølgende handling, hvorved privat håndhævelse i henhold til kollektive retsmidler kun kan gennemføres, hvis Kommissionen eller en national konkurrencemyndighed har truffet forudgående afgørelse om overtrædelse;

22. konstaterer, at et princip om efterfølgende handling ikke udelukker muligheden for i en retsakt både at have enkeltstående og efterfølgende søgsmål inden for konkurrencepolitikken eller på andre områder; påpeger, at det i tilfælde af enkeltstående søgsmål er nødvendigt at sikre, at ethvert privat søgsmål kan suspenderes, indtil den kompetente konkurrencemyndighed har truffet beslutning om offentlig håndhævelse over for overtrædelser i henhold til EU-retten;

23. støtter udviklingen af robuste EU-dækkende instrumenter for alternativ tvistbilæggelse i form af frivillige, hurtige og omkostningseffektive udenretslige tvistbilæggelsesprocedurer og selvregulerende instrumenter som f.eks. adfærdskodekser; understreger imidlertid, at disse instrumenter (som navnet antyder) skal forblive et alternativ til retsmidler, ikke en forhåndsbetingelse;

24. mener, at et effektivt system med kollektive retsmidler faktisk vil kunne stimulere udviklingen af alternative tvistbilæggelsesordninger ved at tilskynde parterne til at bilægge deres tvister uden rettergang;

25. mener, at enhver individuel skade eller ethvert tab, der lides, spiller en central rolle i beslutningen om at anlægge sag, og er af den opfattelse, at man i forbindelse med de nationale procedurebestemmelser i medlemsstaterne kan anvende forordning nr. 861/2007 om en europæisk småkravsprocedure¹ som referenceramme for kollektiv retslig afhjælpning i sager, hvor erstatningskravet ikke overstiger loftet i forordningen;
26. understreger, at et forslag fra Kommissionen til retsakt om kollektive retsmidler på konkurrenceområdet bør vedtages straks efter den almindelige lovgivningsprocedure.

RESULTAT AF DEN ENDELIGE AFSTEMNING I UDVALGET

Dato for vedtagelse	17.10.2011
Resultat af den endelige afstemning	+ : 33 - : 1 0 : 0
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Burkhard Balz, Udo Bullmann, Pascal Canfin, Nikolaos Chountis, George Sabin Cutaş, Leonardo Domenici, Derk Jan Eppink, Diogo Feio, Ildikó Gáll-Pelcz, Jean-Paul Gauzès, Sven Giegold, Sylvie Goulard, Liem Hoang Ngoc, Gunnar Hökmark, Wolf Klinz, Jürgen Klute, Philippe Lamberts, Werner Langen, Astrid Lulling, Arlene McCarthy, Alfredo Pallone, Anni Podimata, Antolín Sánchez Presedo, Peter Simon, Peter Skinner, Ivo Strejček, Kay Swinburne, Marianne Thyssen
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere	Sophie Auconie, Philippe De Backer, Saïd El Khadraoui, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Andreas Schwab, Theodoros Skylakakis
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere, jf. art. 187, stk. 2	Diana Wallis

12.10.2011

UDTALELSE FRA UDVALGET OM DET INDRE MARKED OG FORBRUGERBESKYTTELSE

til Retsudvalget

om en sammenhængende europæisk strategi for kollektive klageordninger
(2011/2089(INI))

Ordfører for udtalelse: Sylvana Rapti

FORSLAG

Udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse opfordrer Retsudvalget, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager:

- A. der henviser til, at forbrugere, der er berørt af en lovovertrædelse, og som ønsker at føre en sag med henblik på at opnå erstatning på et individuelt grundlag, ofte møder væsentlige forhindringer med hensyn til tilgængelighed, effektivitet og økonomisk overkommelighed på grund af somme tider høje sagsomkostninger, eventuelle psykologiske omkostninger, komplekse og langstrakte procedurer samt mangel på information om de tilgængelige klagemuligheder,
- B. der henviser til, at når en gruppe borgere er offer for den samme lovovertrædelse, vil individuelle retssager måske ikke være et effektivt middel til at stoppe ulovlig praksis eller opnå erstatning, navnlig hvis det individuelle tab er lille i sammenligning med sagsomkostningerne,
- C. der henviser til, at en ud af fem forbrugere og en ud af to forbrugere ifølge den særlige eurobarometerundersøgelse om adgang til domstolene ("European Union Citizens and Access to Justice") fra oktober 2004, der blev gennemført i EU-15-medlemsstaterne, ikke vil gå til domstolene med tvister på mindre end henholdsvis 1.000 euro og 200 euro,
- D. der henviser til, at 79 % af de europæiske forbrugere ifølge Flash Eurobarometerundersøgelsen fra marts 2011 om forbrugernes holdning til salg på tværs af grænserne og forbrugerbeskyttelse fremfører, at de ville være mere villige til at forsvare deres rettigheder ved en domstol, hvis de kunne tilslutte sig en kollektiv retssag, eftersom dette ville være fordelagtigt, hvad angår omkostninger og effektivitet,
- E. der henviser til, at de redskaber, der samlet set er udformet på EU-plan med henblik på klagemuligheder for forbrugerne og håndhævelse i nogle medlemsstater ikke anses for tilfredsstillende, eller at disse mekanismer ikke er tilstrækkelig velkendte, hvilket

resulterer i, at de kun anvendes i begrænset omfang,

- F. der henviser til, at offentlig håndhævelse i form af standsning af lovovertrædelser og idømmelse af bøder ikke i sig selv gør det muligt for forbrugere at blive kompenseret for tab, de har lidt,
- G. der henviser til, at seksten medlemsstater hidtil i deres retssystemer har indført kollektive klagemekanismer, der varierer bredt med hensyn til anvendelsesområde, proceduremæssige karakteristika (retsstilling, kategorier af ofre, proceduretype ("opt-in"/"opt-out"), finansiering eller de alternative tvistbilægelsesmekanismers rolle sammenholdt med klagesager ved domstolene) og effektivitet, hvilket skaber et veritabelt juridisk kludetæppe på EU-plan,
- H. der henviser til, at bundtning af klager i en enkelt kollektiv klageprocedure eller tilladelse til, at en sådan klage bliver fremført af en repræsentativ enhed eller instans, der optræder i offentlighedens interesse, kunne forenkle processen og nedbringe omkostningerne for de berørte parter,
- I. der henviser til, at en ordning baseret på kollektive retlige foranstaltninger kan være et nyttigt supplement, men ikke nogen erstatning for individuel retsbeskyttelse,
- J. der henviser til, at integrationen af de europæiske markeder og den konsekvente stigning i grænseoverskridende aktiviteter understreger behovet for en sammenhængende EU-strategi for at tage hånd om de sager, hvor forbrugere lades tomhændede tilbage, eftersom de procedurer for kollektive søgsmål med henblik på erstatning, der er blevet indført i en række medlemsstater, ikke omfatter grænseoverskridende løsninger,

Behovet for EU-rammer

1. understreger, at et betydeligt antal forbrugere, der har lidt tab, som en konsekvens af svagheden i EU's nuværende klage- og håndhævelsesrammer samt mangel på information, måske ikke gør hævde på deres ret til at opnå erstatning, og at fortsatte ulovlige praksisser er årsag til et betydeligt samlet tab for samfundet;
2. opfordrer derfor Kommissionen til at styrke og øge effektiviteten af de eksisterende instrumenter såsom direktiv 98/27/EF om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser og forordning (EF) nr. 2006/2004 om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse i EU; insisterer ikke desto mindre på det faktum, at hverken direktiv 98/27/EF eller forordning (EF) nr. 2006/2004 giver forbrugere mulighed for at opnå erstatning for de tab, som de lider;
3. minder endvidere om, at forordning (EF) nr. 861/2007 om indførelse af en europæisk småkravsprocedure, direktiv 2008/52/EF om visse aspekter af mægling på det civil- og handelsretlige område og forordning (EF) (EF) nr. 805/2004 om indførelse af et europæisk tvangsfuldbyrdsdokument for ubestridte krav er udformet med henblik på at forbedre adgangen til domstolene, forenkle grænseoverskridende småkravsprocedurer og nedbringe omkostningerne, men at de hidtil ikke er blevet anvendt i tilstrækkeligt omfang på grund af manglende kendskab hertil; bemærker dog, at disse instrumenter kun anvendes på

individuelle sager;

4. understreger, at den nuværende situation ikke alene er til skade for de forbrugere, der udgør den svage part i markedstransaktioner, men også er årsag til ulige markedsvilkår for de virksomheder, der følger reglerne, som følge af unfair konkurrence; mener, at der desuden i de fleste EU-lande på nuværende tidspunkt ikke findes noget effektivt retssystem for udbetaling af erstatning for tab forårsaget af overtrædelser af konkurrenceretten til brug for enkeltpersoner, der vil klage; bemærker, at konkurrencemyndighederne straffer overtrædelser af konkurrencebestemmelserne, og at der betales bøder til staten, mens forbrugere, der direkte er berørt af disse overtrædelser, ikke modtager erstatning;
5. bemærker med bekymring, at den nuværende mangel på erstatning er et stort smuthul i lovgivningssystemet, eftersom det gør det muligt for erhvervsdrivende at tilbageholde ulovlig profit;
6. påpeger, at manglen på retssikkerhed og på en konsekvent strategi for kollektive klageordninger på EU-niveau - i betragtning af diversiteten af de eksisterende nationale systemer - kan underminere borgernes udøvelse af deres rettigheder og give anledning til en ulige håndhævelse af sådanne rettigheder;
7. understreger, at denne situation fører til en markant diskrimination med hensyn til adgangen til retssystemet til skade for det indre marked, eftersom forbrugere behandles forskelligt afhængigt af deres bopæl;
8. bemærker, at ingen af de eksisterende kollektive klagemekanismer ifølge en undersøgelse udført i 2008 for Generaldirektoratet for Sundhed og Forbrugerbeskyttelse (evaluering af effektiviteten og virkningerne af kollektive klagemekanismer i EU) har fået uforholdsmæssige økonomiske konsekvenser for de berørte virksomheder;
9. konstaterer, at høringer har vist, at der er mangler ved de eksisterende lovrammer; understreger derfor merværdien af en sammenhængende EU-indsats for at fastlægge fælles rammer på området for kollektive klageordninger for at afhjælpe utilstrækkelighederne og den manglende effektivitet af de eksisterende EU-retsinstrumenter, de forskelligartede situationer på nationalt plan og den potentielle udvikling og reform af de eksisterende nationale kollektive klageordninger eller indførelse af kollektive klageordninger i medlemsstater, hvor sådanne instrumenter endnu ikke findes;
10. opfordrer derfor Kommissionen til at foreslå foranstaltninger, herunder eventuelt et lovgivningsmæssigt forslag til indførelse af en kollektiv klageordningsmekanisme på området for forbrugerbeskyttelse, der kan anvendes i forbindelse med grænseoverskridende sager, på grundlag af et sæt fælles principper og garantier inspireret af EU's retstraditioner og lovgivningen i de 27 medlemsstater, og i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet og proportionalitetsprincippet, som er forankret i artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union;
11. foreslår at lade dette forslag omfatte foranstaltninger til at øge koordineringen og udvekslingen af god praksis mellem medlemsstaterne; understreger i denne forbindelse, at

de nationale erfaringer, der er gjort med kollektive klager, har kastet lys over de fejltagelser, der bør undgås for at opnå en effektiv kollektiv klageordning på EU-plan;

12. understreger, at der også skabes en impuls i retning af en sammenhængende indsats for at oprette fælles rammer for kollektive klager, fordi visse medlemsstater for øjeblikket overvejer muligheder for at indføre væsentlige reformer i forbindelse med deres kollektive klageordninger, mens andre for øjeblikket overvejer at indføre sådanne ordninger;

Generelle principper - stærk beskyttelse mod urimelige retssager

13. understreger, at en europæisk strategi for kollektive klageordninger ikke må skabe økonomiske incitamenter til at føre urimelige kollektive retssager og bør give virksomhederne en stærk og effektiv beskyttelse mod urimelige krav og uforholdsmæssige omkostninger, navnlig i denne periode med finansiel krise;
14. understreger, at der kraftigt skal opfordres til hurtig bilæggelse af tvister gennem dialog mellem de berørte parter, hvor dette er muligt, og at retssager skal betragtes som en sidste udvej; opfordrer erhvervslivet til at anerkende, at det er i deres bedste interesse at tage frivillige initiativer til effektivt at yde forbrugerne erstatning for at undgå retssager; understreger, at alternative konfliktløsningsmekanismer kan give parterne en hurtigere og billigere løsning og fungere som et supplement til søgsmål ved domstolene, uden at disse gensidigt udelukker hinanden; konstaterer dog, at der på nuværende tidspunkt er betydelige – sektorspecifikke og geografiske – mangler ved de eksisterende alternative konfliktløsningsmekanismer i EU;
15. anerkender behovet for at undgå visse former for misbrug eller svigagtig brug af kollektive klagemekanismer, som er forekommet i ikke-EU-lande, især USA, med dets "class actions"-ordning;
16. betoner, at en effektiv kollektiv klageordning vil være i stand til at give et juridisk sikkert, fair og passende resultat inden for en rimelig tidsfrist og samtidig respektere alle berørte parters rettigheder; mener, at EU's tilgang til kollektive klageordninger bør omfatte muligheden for at appellere domstolens afgørelse inden for en specifik tidsramme;
17. understreger, at elementer, der opmuntrer til en retssagskultur, såsom såkaldte "punitive damages", salærer, finansiering af tredjeparter, manglende kontrol over repræsentative enheder med hensyn til retlig kompetence, "opt-out"-princippet, advokaters muligheder for at "hverve" potentielle ofre og proceduren for afsløring i forbindelse med forelæggelse af beviser for retten – uden at dette berører de beføjelser, som domstolene og de nationale myndigheder har ifølge den nationale lovgivning - ikke er i overensstemmelse med de europæiske retstraditioner og bør afvises; understreger, at alle nødvendige foranstaltninger bør træffes for at forbyde "forum-shopping";
18. fastholder nødvendigheden af at udvikle den europæiske tilgang til kollektive klageordninger med henblik på "opt-in"-princippet, idet ofrene identificeres klart og kun deltager i proceduren, hvis de udtrykkeligt har tilkendegivet, at de ønsker det, for at undgå potentielt misbrug; understreger nødvendigheden af at respektere de eksisterende nationale ordninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet; opfordrer Kommissionen til at overveje et system, der vil give relevante oplysninger til alle berørte

potentielle forbrugere, øge repræsentativiteten af kollektive aktioner og sikre enkel, prisoverkommelig og effektiv adgang til domstolene for EU-borgere, idet man således undgår overdreven brug af retsprocedurer og deraf følgende unødvendige individuelle og kollektive skridt i forbindelse med den samme overtrædelse;

19. opfordrer medlemsstaterne til at indføre effektive mekanismer, der sikrer, at så mange ofre som muligt bliver informeret og bevidstgjort om deres rettigheder og pligter, navnlig når disse er bosat i forskellige medlemsstater, idet man samtidig undgår at skade den berørte parts rygte, således at man nøje overholder princippet om forhåndsformodning om uskyld;
20. understreger, at EU's strategi for kollektive klageordninger for at sikre effektiviteten af den kollektive klageordning og for at undgå potentielle urimeligheder, kun bør omfatte repræsentative søgsmål foretaget af enheder, der er behørigt anerkendt på nationalt plan (offentlige myndigheder, såsom ombudsmænd eller forbrugerorganisationer); opfordrer Kommissionen til i samråd med medlemsstaterne at fastlægge en række fælles kriterier, som forbrugerorganisationer skal opfylde for at kunne deltage i retssager; understreger, at de nationale kompetente myndigheder bør være ansvarlige for at føre kontrol med, at forbrugerorganisationer opfylder disse kriterier;
21. understreger, at den repræsentative enhed (offentlige myndighed eller autoriserede forbrugerorganisation) i tilfælde af grænseoverskridende tvister bør have mulighed for at repræsentere ofre fra andre medlemsstater, der har tilsluttet sig den kollektive klageordning, uanset i hvilken medlemsstat;

Domstolenes rolle og vigtigheden af information

22. fastholder, at domstolene spiller en afgørende rolle med hensyn til afgørelsen af klagens antagelighed og klagerens repræsentativitet, for at sikre, at kun velfunderede klager behandles, og garantere en korrekt balance mellem forebyggelse af urimelige søgsmål og beskyttelse af retten til effektiv retsadgang både for EU-borgere og -virksomheder;
23. mener, at retten også bør sikre, at erstatningen udbetales på retfærdig vis, og undersøge, om finansierungsordningerne er fair; understreger, at domstolens kontrolmekanismer og krav om forholdsmæssighed vil beskytte sagsøgte mod misbrug af systemet,
24. fastholder nødvendigheden af at respektere princippet om, at taberen betaler, ifølge hvilket den tabende part betaler alle omkostninger ved retssagen for at undgå alt for mange uberettigede krav i forbindelse med en EU-omfattende kollektiv klagemekanisme, hvilket giver dommeren mulighed for på grundlag af eget skøn at nedsætte de udgifter til retssagen, der betales af den tabende part eller staten for at yde retshjælp i overensstemmelse med den nationale lovgivning, idet subsidiaritetsprincippet overholdes;
25. understreger, at levering af information om kollektive retssager spiller en vigtig rolle for tilgængeligheden og effektiviteten af proceduren, da forbrugerne har brug for at vide, at de har været ofre for den samme ulovlige praksis, og at der er indledt en kollektiv retssag, herunder i en anden medlemsstat; understreger, at forbrugerorganisationer og nettet af europæiske forbrugercentre (ECC-Net) kan spille en afgørende rolle med at viderebringe oplysningerne til så mange som muligt, især de mest sårbare forbrugere;

26. foreslår, at der for at lette samarbejdet mellem de enheder, der har beføjelser til at indlede kollektive søgsmål, især i grænseoverskridende sager, oprettes et EU-omspændende online-register over indledte og verserende sager; understreger, at et sådant fælles europæisk vindue ville udgøre et nyttigt instrument for bemyndigede enheder, der har til hensigt at gå til domstolene med en kollektiv klage, som et middel til at fastslå, om der er taget tilsvarende skridt i en anden medlemsstat; understreger vigtigheden af at udveksle bedste praksis og anvende de bedste teknologier, der er til rådighed, for at lette udvekslingen af information, arkivering og gruppering af sager;

Finansiering af kollektive klageordninger

27. fremhæver, at medlemsstaterne – for at gøre kollektive retssager mulige i praksis – bør sikre, at der stilles passende finansieringsmekanismer til rådighed i overensstemmelse med nationale ordninger, og at de udformes på en sådan måde, at de ikke tilskynder til søgsmål, der ikke er velfunderede, men samtidig forhindrer, at borgere afskæres fra at få adgang til retfærdighed, fordi de ikke råder over tilstrækkelige finansielle midler;
28. er bevidst om, at nogle repræsentative enheder kan være ude af stand til at føre kollektive retssager, og at der måske på grund af manglende ressourcer kun tages meget få sager op; opfordrer derfor Kommissionen til omhyggeligt at overveje muligheden for at oprette en europæisk fond, der finansieres af en andel af de bøder, der pålægges for at straffe virksomheder, der overtræder EU's konkurrencelovgivning; foreslår, at en sådan fond bruges til at dække udgifterne til grænseoverskridende kollektive retssager, der har en EU-dimension, forudsat at den repræsentative enhed beviser, at midlerne vil blive brugt til dette formål; understreger, at en sådan mulighed ville sikre yderligere midler til bekæmpelsen af svigagtig adfærd, men at den også ville være en fair metode til at finansiere forbrugeres kollektive klageprocedurer, eftersom en del af bøderne indirekte ville blive tilbagebetalt til ofrene; mener, at erstatning under ingen omstændigheder kan bruges til at finansiere kollektive klageprocedurer, eftersom det kun er det tab, klagerne rent faktisk har lidt, der skal erstattes; fastholder, at det er nødvendigt at undgå tredjepartsfinansiering for at forhindre misbrug og at der skabes et "marked for retssager";

RESULTAT AF DEN ENDELIGE AFSTEMNING I UDVALGET

Dato for vedtagelse	6.10.2011
Resultat af den endelige afstemning	+: 30 -: 2 0: 1
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Adam Bielan, Lara Comi, António Fernando Correia De Campos, Jürgen Creutzmann, Christian Engström, Evelyne Gebhardt, Louis Grech, Małgorzata Handzlik, Iliana Ivanova, Edvard Kožušník, Kurt Lechner, Toine Manders, Hans-Peter Mayer, Phil Prendergast, Mitro Repo, Robert Rochefort, Zuzana Roithová, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Emilie Turunen, Bernadette Vergnaud, Barbara Weiler
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere	Marielle Gallo, Anna Hedh, Constance Le Grip, Emma McClarkin, Sylvana Rapti, Oreste Rossi, Wim van de Camp
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere, jf. art. 187, stk. 2	Alexander Alvaro, Monika Hohlmeier, Axel Voss, Pablo Zalba Bidegain

RESULTAT AF DEN ENDELIGE AFSTEMNING I UDVALGET

Dato for vedtagelse	20.12.2011
Resultat af den endelige afstemning	+: 21 -: 0 0: 0
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Raffaele Baldassarre, Luigi Berlinguer, Sebastian Valentin Bodu, Françoise Castex, Christian Engström, Marielle Gallo, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Klaus-Heiner Lehne, Antonio López-Istúriz White, Antonio Masip Hidalgo, Alajos Mészáros, Bernhard Rapkay, Evelyn Regner, Francesco Enrico Speroni, Alexandra Thein, Diana Wallis, Cecilia Wikström, Tadeusz Zwiefka
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere	Jan Philipp Albrecht, Jean-Marie Cavada, Luis de Grandes Pascual, Kurt Lechner, Eva Lichtenberger